

3K

CORONA-EKONOMİ BÜLTENİ

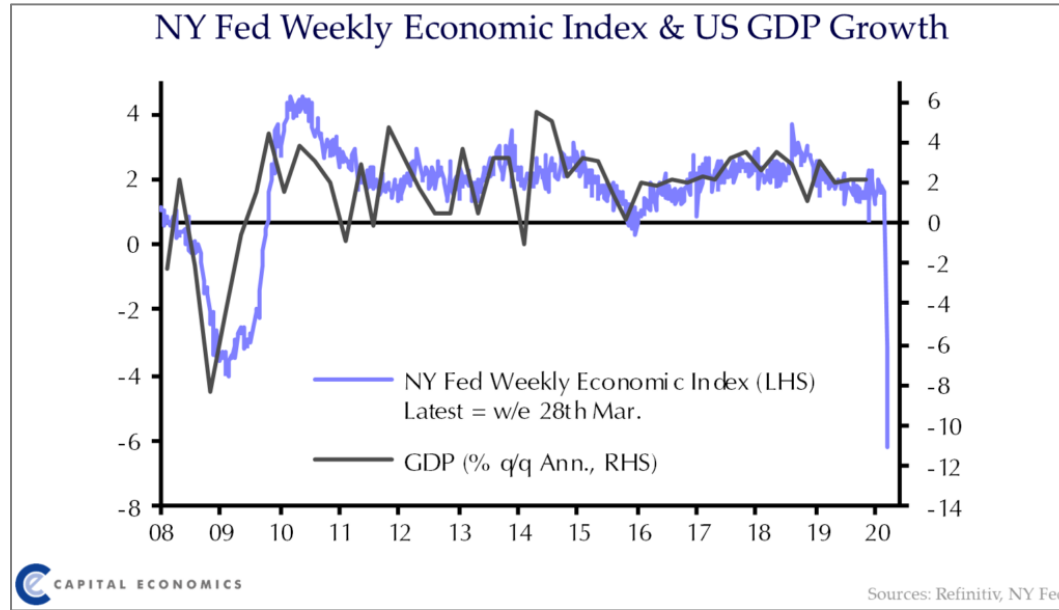
8 NİSAN /2020

Bu rapor; Covid-19 virüsünün dünya ekonomilerinde yarattığı ekonomik krizi, güvenilir kaynaklardan elde edilen veriler ile yansıtmaya yönelik olarak, hazırlanmıştır. Herhangi bir yatırım tavsiyesi içermez.

Bariz ve Derin Bir Resesyon

Tüketici güveninde keskin bir düşüş, işsizlik başvuruları, kapasite kullanımları, GSYİH düşüşü ve daha pek çok değişken NY Fed Ekonomi endeksi ile gösteriyor ki GFC (2008 krizi) benzeri büyük bir global resesyon söz konusu.

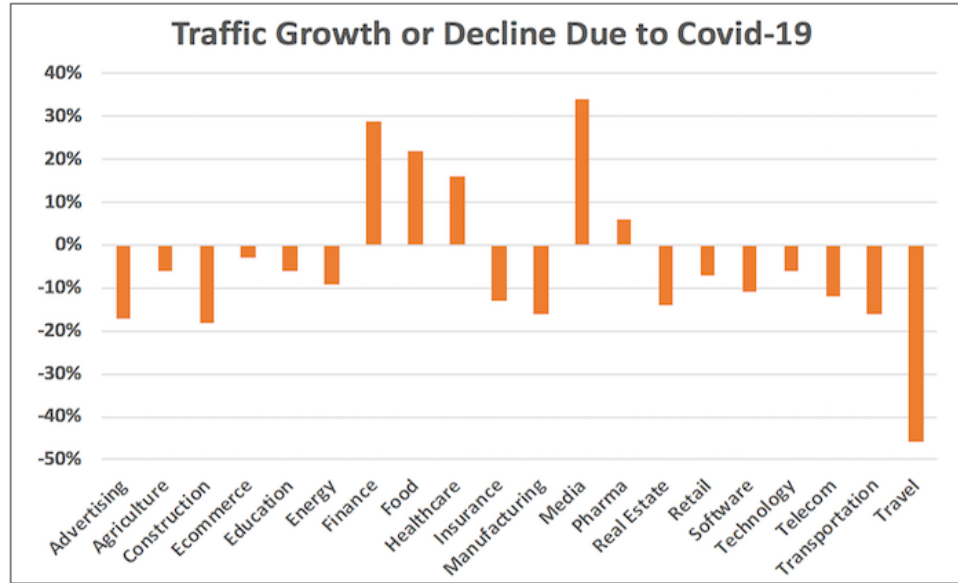

Covid-19 ile Dünyada Ekonomi Trafığı Nasıl Etkilendi

Dünyanın önemli dijital pazarlamacılarından Neil Patel'in yapmış olduğu geniş çaplı araştırmaya göre Covid-19'dan etkilenen sektörlerin dijital olarak düşüş ve yükselişleri aşağıdaki gibidir:

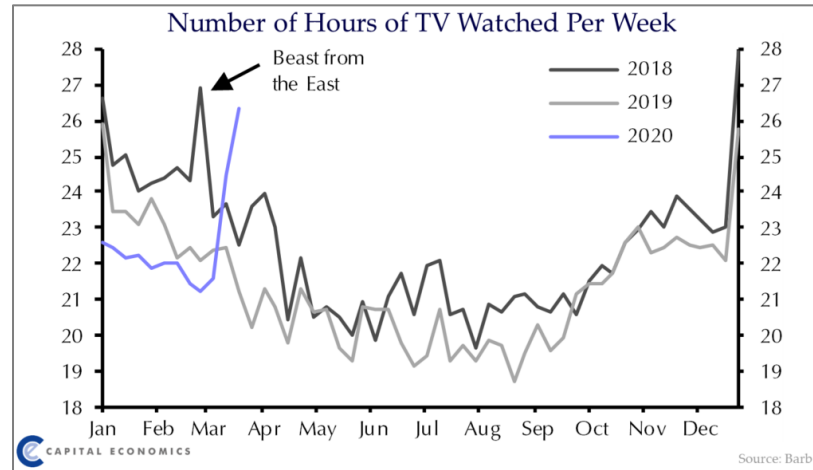
- Bu araştırmaya göre artışlar medya, finans, gıda ve sağlık sektörleri,
- Düşüşler ise seyahat, inşaat, reklamcılık, ulaşım ve imalat sanayiinde

Bu sektörlerden bazılarını analiz etmek istersek;

Medya Sektörü

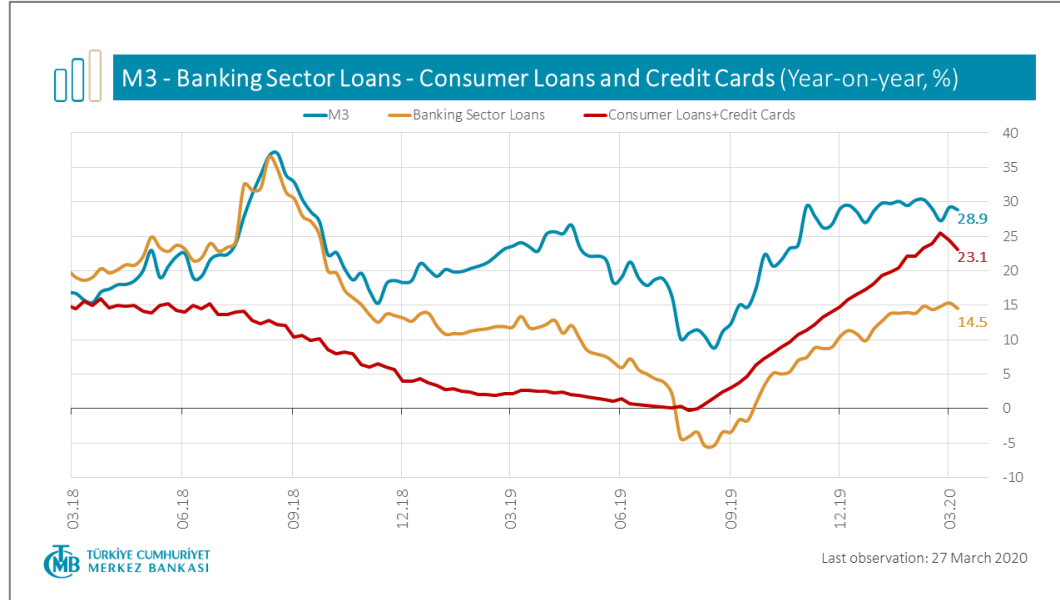
- Virüsün etkisi ile insanların çoğu dışarıdaki sosyal hayattan uzaklaşarak, evlerine çekilmiştir. Bu nedenle gerek sosyal medya gerekse de TV gibi medya araçlarının kullanımı yoğun şekilde artmıştır.
- Google trends'te Türkiye için yaptığımız araştırmada, Youtube kanalından TV dizisi izleme sayısı ile sağlık konusunda yayın izleme karşılaştırıldığında, son üç ayda 10 Mart'tan itibaren sağlık konusundaki yayınların izlenme oranının TV dizisinin önüne geçtiği ve o tarihten itibaren de hafta içi yoğunlukla TV dizisinden fazla izlendiği, sadece hafta sonlarında TV dizilerinin, sağlık konulu yayınların önüne geçtiği görülmüştür.
- Aşağıdaki grafikte ise İngiltere'de haftalık TV izleme saatlerine bakıldığında yine Mart ayından itibaren önemli yükselişe geçtiği ve Mart 2018'de görülen soğuk hava dalgasındaki yüksek TV izlenme oranlarına yaklaşıldığını göstermektedir.

<https://trends.google.com/trends/explore?date=today%203-m&geo=TR&qprop=youtube&q=%2Fq%2F1219y26q,%2Fm%2F0k151>

Finans Sektörü

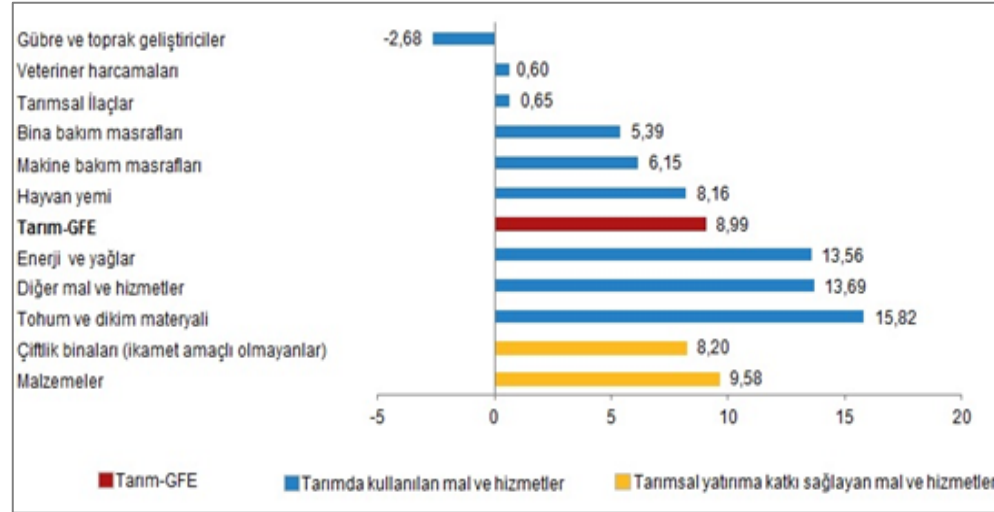
- Covid-19 krizi ile beraber, dünyada pek çok ülke tedbir paketlerindeki mali ve sosyal politikalarının yanı sıra, genişlemeci para politikaları ile faiz oranlarını düşürdü.
- Düşük faiz birincil olarak bankaların aktiflerini etkiledi. Kredilerden elde edilen getirinin düşük olması bir yana (kredi/mevduat) , esas itibari ile hava yolu şirketleri başta olmak üzere reel sektörün ağır zarar kaydetmesi ve kredilerin geri dönüşü, bu bağlamda en önemli sorunu oluşturacaktır.
- Aşağıdaki grafikte TCMB'nın para arzı, banka sektör kredileri ve tüketici krd+krd kartı yüzdesel artışı görülmektedir. İlk çeyrekte geçen yılın aynı dönemine göre sırası ile %28,9, %23,1 ve %14,5 artış kaydedilmiştir.

Gıda & Tarım Sektörü

- Sınırların kapatılması ve yaygın izolasyon durumu, tüketicilerin yoğun gıda talebine yol açmış, bazı ülkelerde marketlerde rafların boşaltıldığı görülmüştür.
- Bu durum ülkeler tarafından uluslararası gıda ticaretine sınırlandırmalar getirilmesine neden olduğundan, gözler tarım sektörüne çevrilmiştir.
- Ancak ülkemiz toprakları tarıma çok elverişli olmasına karşın, başta girdi fiyatları olmak üzere, var olan yapısal sorunlar nedeni ile tarım sektörünün olumsuz etkileneceği düşünülmektedir.
- Özellikle 19 Mart'da açıklanan tedbir paketinde tarıma yönelik bir mücbir sebep katkısı olmaması sektörün oyuncularını tarafından haklı bir eleştiri konusudur.

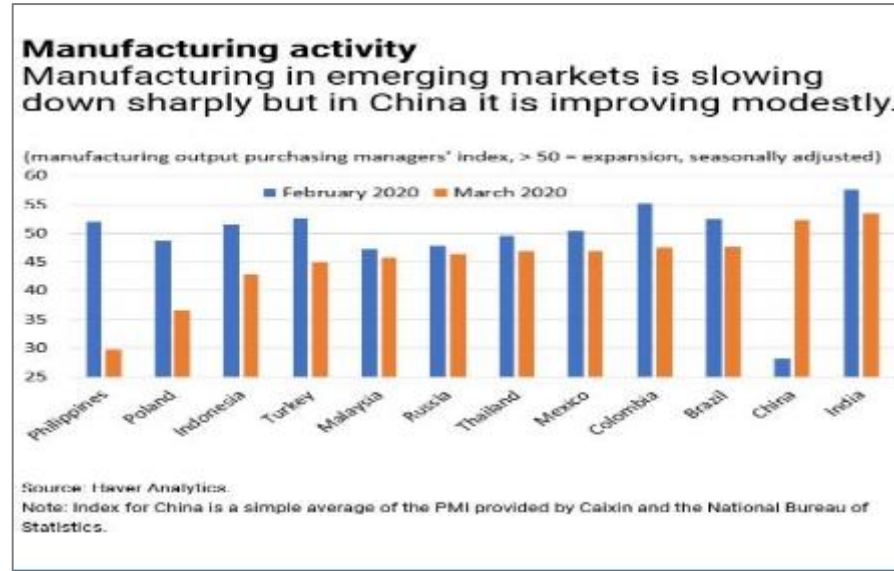
Tarım Girdi Fiyat Endeksi

İmalat Sanayi

- Mart ayında Çin hariç pek çok ülkede imalat sanayi PMI endeksinin sert bir şekilde düşüşüne şahit olduk.
- Çin ise bu anlamda Mart ayında toparlanması ile ümit vaat ediyor.

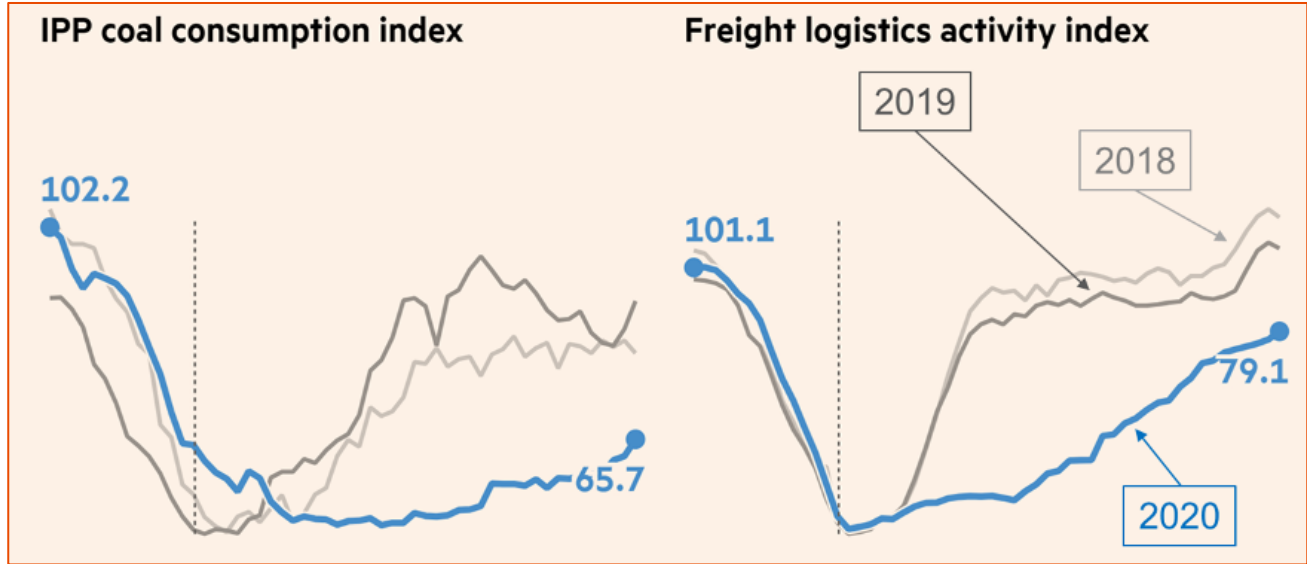
Karşılaştırmalı PMI Endeks

Çin Toparlama Sürecinde mi?

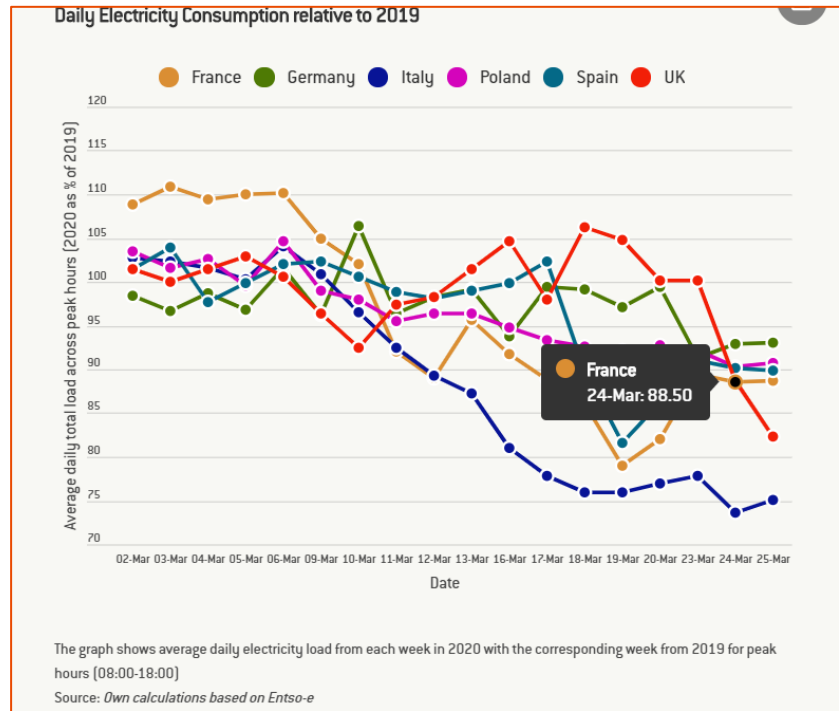
- Virüsün ilk olarak Çin'de görülmesi ve Şubat ayında imalat sektöründe en yüksek düşüşü yaşayan ülke, Mart ayında göreceli olarak toparlanmaya geçti.
- Aşağıda Çin'in üretimde en çok kullandığı enerji olan kömür tüketimi ile navlun aktivite endeksi görülmektedir. Ülke dinamiğine göre öncü gösterge sayılan bu verilere göre, toparlanma sürecine geçildiği ancak bundan bir mucize de beklenmemesi gerektiği anlaşılmaktadır.

Çin'in Kömür Tüketimi ve Lojistik Navlun Aktivite Endeksi

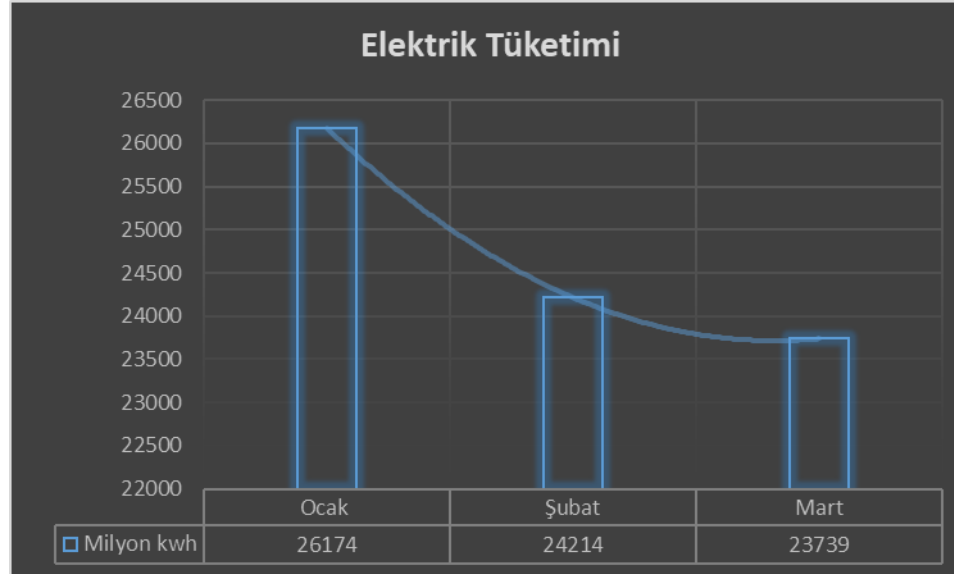
Avrupa'da Elektrik Tüketimi

- Elektrik tüketiminde aslında en sert düşüş, Fransa'da görüldü Mart ayı içerisinde. Bu durum nükleer santralleri nedeni ile göreceli yüksek elektrik kullanımı ve santral içinde covid-19 pozitif çıkan bazı çalışanlarının mevcut olmasından kaynaklanıyor.
- İtalya'nın zaten virüsten önce var olan ekonomik sıkıntılarına bir de virüsün yıkıcı etkileri eklenince, ortaya gerçekten zorlu bir tablonun çıkması bekleniyor.

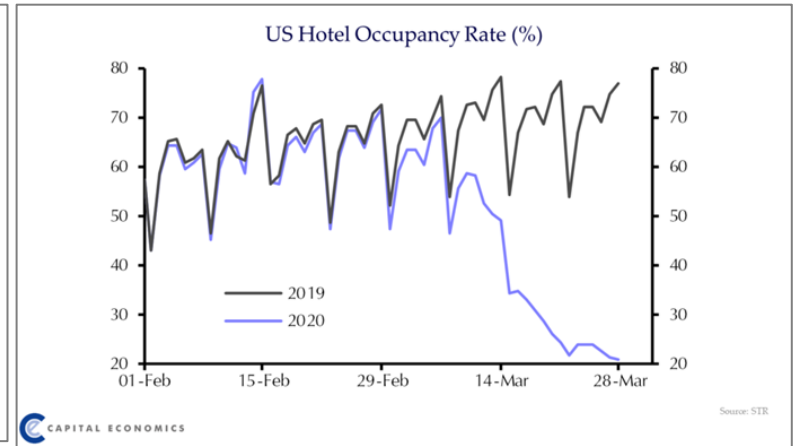
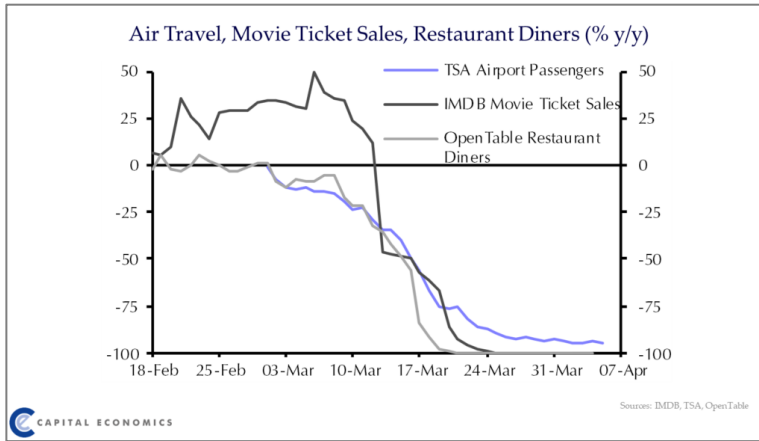
Türkiye’de İlk Çeyrekte Elektrik Tüketimi

- Ülkemizde ise elektrik tüketimi ilk çeyrek verileri incelendiğinde Ocak ayında geçen yılın aynı ayına göre % 3,17, Şubat’ta ise % 6,99 oranında artış kaydetmişti.
- Ancak ne yazık ki yakalanan bu ivme Mart ayında sürdürülemedi ve geçen yılın aynı ayına göre % 0,23 azaldı.

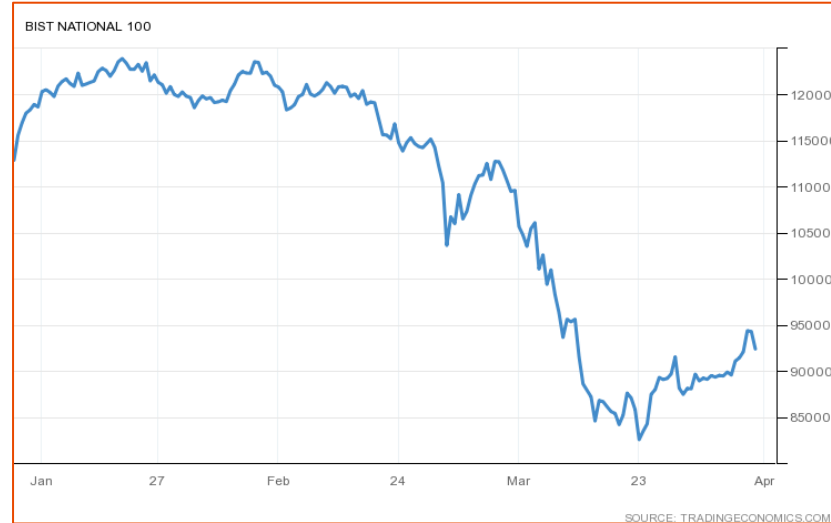
Hava Yolu&Sinema&Restaurant&Otel

- Mart ortasından itibaren insanlar Amerika'da önce restaurantlara gitmeyi bıraktı, ardından sinemaya gitmekten vaz geçti. Halihazırda otal rezervasyonları iptal edilmişti ve son olarak iş için de olsa uçuşlarını durdurmak zorunda kaldı..
- Tüm dünyada buna paralel hareket ederken, hiç kuşkusuz en büyük zararı sermaye büyüklüğü nedeni ile hava yolu şirketleri yaptı. Geçen haftaki bültende belirttiğimiz üzere 2020 yılında bu sektörde 252 milyar \$'lık zarar bekleniyor.

BIST-100

- Covid-19 kriz kaynaklı satışların sektör bazında satışlara döndüğü bir dönem, aslında hali hazırda ucuz denilebilir. Ancak her şey çok nötr gitse de kriz ortamının doğasında nötralizasyon olmadığından, dalgalı seyirde devam edecektir.
- Belirsizlik ve havacılık, turizm, otomotiv gibi sektörlerdeki olağan zararlar satış yönlü hareketini devam ettireceği benzer. Hisse senedi piyasasının uzun vadeli bir yatırım platformu olduğu unutulmamalı.

Altın

Dolardaki endişenin bu hafta yatışmasının ardından, düşük faizli resesyon ortamına uygun olarak altının yine güvenli liman olarak görülmesini sağlayacağını düşünüyoruz.

Dolar&Euro

- ABD'den gelen açıklamalar, piyasada rahatlama yarattı ve risk iştahını kabarttı diyebiliriz.
- AB'de covid-19 krizinden mali yapıları en fazla etkilenen ülkeler corona tahvili talebinde bulundu. GSYİH'a endeksli ve Eurobond'dan farklı olarak her bir birlik üyesinin kendi bütçesini korumaya yönelik bir yardımlaşma mantığı ile dizayn edilecek. Ancak tabii ki tüm üyeler, özellikle Almanya bunu kabul etmek istemiyor. Zira 2009'da Yunanistan'ın yarattığı gibi bir borç krizine tekrar girmek istemiyor.
- Bu tahvilin ihraç edilmesi gerçekten AB üyesi ülkelerin ve dahi Euro'nun geleceği açısından önemli.

